

رویدادهای مهم بین المللی و منطقه ای موثر بر تحولات ایران

امیر کویت به تامی فرانکس نشان درجه يك اهداء کرد
خبرگزاری فارس: يك شنبه اول تير 1382- 22 ژوئن 2003
«شیخ جابر الاحمد الصباح» امیر کویت نشان درجه يك را به تامی فرانکس ، فرمانده نظامی امریکا در منطقه خلیج فارس ، اهداء کرد.
به گزارش خبرگزاری کویت ، اهدای این نشان به منظور تقدیر و قدردانی از خدمات والا و خلوص وی در اداي تکالیف محوله و به منظور لیاقت عالی و تجربه نظامی ممتاز وی صورت گرفته است .
انتظار می رود که تامی فرانکس به خدمت خود طی هفته های آینده به عنوان فرمانده مرکزی امریکا در منطقه ، پایان دهد و خود را از خدمت در ارتش بازنشسته کند.

مواضع دولتها، نیروها، شخصیتها و نهادهای سیاسی جهان پیرامون تحولات ایران

درخواست کوفی عنان از ایران و آمریکا
بي بي سي - يك شنبه اول تير 1382- 22 ژوئن 2003
کوفی عنان، دبیر کل سازمان ملل متحد، از آمریکا و ایران خواسته است تا اختلافات خود را در مورد برنامه های هسته ای ایران حل و فصل کنند.
وی در گفتگویی با روزنامه الشرق الاوسط در دبی افزود که دو کشور در زمینه های دیگر همکاری های موفقیت آمیزی داشته اند.
وی همچنین از ایران خواست تا با سازمان بین المللی انرژی اتمی کاملا همکاری کرده و پروتکل الحاقی به پیمان منع تولید سلاح هسته ای را امضا کند تا بازرسی های دقیق تر از تاسیسات هسته ای آن کشور امکان پذیر شود.
به گزارش خبرگزاری رویتر، وی گفت که تنها مردم ایران مسئول تعیین آینده سیاسی کشورشان هستند.
وی در پاسخ به سئوالی درباره حمایت آشکار آمریکا از اعتراضات دانشجویی اخیر در ایران، گفت اگر قرار است تغییری در حکومت ایران رخ دهد، باید با تصمیم ملت ایران باشد.

"ایران بیشتر همکاری کند"

در همین حال محمد البرادعی، رییس آژانس بین المللی انرژی، از ایران خواست تا برای برطرف شدن نگرانی های جهانی درباره برنامه هسته ای اش بیشتر همکاری کند. وی افزود که چندین ماه طول می کشد تا تاسیسات هسته ای ایران به طور کامل بازرسی شود.
آقای البرادعی، که در حاشیه همایش اقتصاد جهانی در اردن سخن می گفت، اظهار داشت: ایران هم اکنون با آژانس بین المللی انرژی اتمی همکاری می کند، ولی ما امیدواریم همکاری های آن بیشتر شود.
وی افزود: "در مورد فعالیت های هسته ای ایران، مسائلی هست که باید روشن شود و من امیدوارم که ایران با ما همکاری کند."
روز شنبه غلامرضا آقازاده، رییس سازمان انرژی اتمی ایران، اعلام کرد که ایران آماده همکاری فعالانه تری با آژانس بین المللی انرژی اتمی است. وی ابراز خوشبینی کرد که مذاکرات بیشتر راه را برای حل و فصل اختلافات هموار کند

وزیر امور خارجه آمریکا در گردهمایی بحرالमित خواهان ادامه تظاهرات مردم در ایران شد

ليلي صدر(راديو فردا): يك شنبه اول تير 1382- 22 ژوئن 2003
کولین پاول وزیر امور خارجه آمریکایی گوید این نظر که آمریکا با وجود نگرانی از برنامه های هسته ای ایران برای دست زدن به يك تهاجم علیه ایران آماده می شود، کاملا نادرست است. آقای پاول در سخنانی در جلسه مجمع اقتصادي جهان در اردن گفت: آمریکا با حمایت ایران از فعالیت های تروریستی و برنامه های هسته ای آن مخالف است و نیز امیدوار است ایرانیان نقشی منفی در بازسازی عراق ایفا نکنند. آقای پاول گفت: آمریکا حوادث ایران را زیر نظر دارد و از ایرانیانی که می خواهند نظریات و خواسته های خود را ابراز دارند حمایت می کند.
پیمان پژمان(بحرالमित) (راديو فردا): کولین پاول وزیر امور خارجه آمریکا، امروز خواستار ادامه تظاهرات مردم در ایران شد ولی گفت این مساله به خاطر اینکه واشنگتن خواهان بی ثباتی در ایران است، نیست. بلکه به این دلیل است که تظاهرات به معنای آزاد بودن مردم برای ابراز عقاید خود است. وی همچنین گفت: کسانی که می گویند آمریکا از اشغال عراق برای حمله به ایران استفاده خواهد کرد

اشتباه می کنند، ولی هشدار داد که واشنگتن از حمایت ایران از تروریسم، مداخله ایران در عراق (به خصوص در جنوب عراق)، و اهداف تولید سلاح هسته ای تهران بسیار ناراضی و نگران است. آقای پاول گفت: آمریکا اوضاع ایران را به دقت دنبال می کند، ولی در همان حال مراقب رفتار و گفته های خود نیز هست تا بهانه ای به کسانی که آمریکا را متهم به داشتن اهداف خصمانه نسبت به ایران می کند، ندهد.

سخنان آقای پاول مشابه سخنان دو سناتور دموکرات و جمهوریخواه آمریکا، یعنی ریچارد لوگر و جو بایدن از کمیته امور خارجی سنای آمریکا است. هر دوی آنها در جلساتی که در کنفرانس اقتصادی بین المللی داووس که امسال در اردن در جریان است گفتند: آمریکا و ایران باید راهی برای بهبود روابط خود پیدا کنند و اطمینان دادند که واشنگتن برنامه ای برای حمله به ایران، ندارد.

درخواست رئیس آژانس بین المللی انرژی اتمی از حکومت ایران برای شفاف کردن برنامه های هسته ای

راديو فردا - يك شنبه اول تير 1382- 22 ژوئن 2003

محمد البرادعی، رئیس آژانس بین المللی انرژی اتمی، در مصاحبه ای در حاشیه اجلاس اقتصاد جهانی در اردن گفت: این آغاز خوبی است، ولی من علاقه مندم که همکاری بیشتری صورت گیرد. امیدوارم که در دو تا سه ماه آینده ما قادر باشیم که یک تصویر خوب از وضعیت در ایران داشته باشیم. روز پنجشنبه، آژانس بین المللی انرژی اتمی IAEA، ایران را به خاطر قصور مکرر در ارائه گزارش در ارتباط با مواد، تسهیلات و فعالیتهای هسته ای اش به طوری که پیمان منع گسترش سلاحهای هسته ای مقرر می دارد، مورد مواخذه قرار داد. این سازمان بین المللی مصرأ از ایران خواست که در برنامه هسته ای شفافیت نشان دهد و بازرسیهایی با اطلاع کوتاه مدت و بیشتر سرزده را بدون تاخیر و بی قید و شرط بپذیرد.

در میان تشنجات فزاینده بین المللی، در ارتباط با برنامه هسته ای ایران، تهران روز شنبه اعلام کرد که آماده همکاریهای فعالتر با بازرسان سازمان ملل متحد برای رفع سوء ظن و تردید در رابطه با جاه طلبیهای هسته ای جمهوری اسلامی است. آقای البرادعی گفت که ما هنوز پرسشهای زیادی درباره ابعاد برنامه هسته ای ایران داریم.

رئیس آژانس بین المللی انرژی اتمی افزود که هنوز ماهیت برنامه هسته ای ایران کاملاً مشخص نیست. ما در موضعی نیستیم که در این مرحله به یک نتیجه گیری قطعی درباره برنامه هسته ای ایران برسیم. من امیدوارم که جمهوری اسلامی به اندازه ممکن همکاری کند و شفافیت نشان دهد، زیرا هر چه شفافیت بیشتری ایران نشان دهد، ما می توانیم که اعتماد بیشتری را در سطح جامعه بین المللی بوجود آوریم.

آقای البرادعی در ادامه اشاره کرد که نگرانی اصلی اش این است که مطمئن شود که ایران همه مواد هسته ای شفافیت را اعلام کرده است و اینکه برنامه هسته ای این کشور برای مقاصد مسالمت آمیز است. واشنگتن اعتقاد دارد که جمهوری اسلامی به طور سری در پی توسعه برنامه تسلیحات اتمی است. جمهوری اسلامی در عوض می گوید که فقط می خواهد منابع تولید برقش را متنوع کند و برنامه ای برای تولید تسلیحات هسته ای ندارد.

سرپرست آژانس بین المللی انرژی اتمی این نظر را که واشنگتن سعی می کرد نظراتش را بر سازمان وی دیکته و تحمیل کند رد کرد. آقای البرادعی خاطر نشان ساخت که نقش ما به عنوان یک آژانس بی طرف سازمان ملل متحد این است که به واقعیات پایبند باشیم و همه اطلاعات را کسب کنیم و یک ارزیابی تکنیکی بر اساس واقعیات انجام دهیم. سرپرست آژانس بین المللی انرژی اتمی در ادامه افزود که در این مرحله من نمی خواهم به یک گمانه زنی سیاسی بپردازیم. من هنوز چند ماه دیگر فرصت دارم تا کار بیشتری در مورد ایران انجام دهم، پیش از اینکه به یک نتیجه گیری برسم. گزارشهای خبری حاکی است که ایالات متحده، آژانس بین المللی انرژی اتمی را تحت فشار قرار داده است که ایران را در ارتباط با تعهدات خود به سازمان ملل متحد، متمرّد اعلام دارد. این مستلزم آن است که آژانس بین المللی انرژی اتمی مراتب را به شورای امنیت سازمان ملل متحد که حق و اختیار اعمال تحریمها را دارد، گزارش دهد.

روسیه / ایران _ اتم

راديو آلمان - يك شنبه اول تير 1382- 22 ژوئن 2003

مسکو _ ولادیمیر پوتین ، رئیس جمهوری روسیه در مصاحبه ای با فرستنده رادیو _ تلویزیونی انگلستان بی بی سی BBC اظهارداشت که کشورش به همکاری اتمی با جمهوری اسلامی ایران ادامه خواهد داد ، البته بشرطی که دولت ایران در سطح وسیعی با سازمان بین المللی انرژی اتمی همکاری کرده و به نمایندگان این سازمان اجازه بازرسی تاسیسات خود را بدهد . روسیه در جمهوری اسلامی ایران يك نیروگاه اتمی احداث میکند و ارزش این قرار داد در حدود هشتصد میلیون دلار است . پوتین در این رابطه ، کشورهای غربی را متهم نمود باینکه با غلو در باره اهمیت برنامه اتمی ایران ، قصد دنبال کردن بهتر علائق خود را دارند . رئیس جمهوری روسیه گفت که وی میداند که شماری از

کارخانجات و شرکتهای غربی و سایلی به جمهوری اسلامی ایران صادر کرده اند که از آنها میتوان در زمینه های غیر نظامی و نظامی استفاده کرد

ولادیمیر پوتین: اجازه نخواهیم داد نگرانی های بین المللی درمورد برنامه های اتمی ایران به منافع تجاری روسیه لطمه وارد کند

رادیو آمریکا - يكشنبه اول تير 1382- 22 ژوئن 2003

ولادیمیر پوتین رئیس جمهوری روسیه میگوید اجازه نخواهد داد نگرانی های بین المللی در مورد برنامه های اتمی ایران به منافع تجاری روسیه لطمه وارد کند. آقای پوتین در مصاحبه ای با شبکه تلویزیونی بی. بی. سی. بریتانیا گفت برای مسکو نیز در مورد برنامه های اتمی ایران پرسش هایی جدی وجود دارد. اما به گفته او ایران همسایه و شریکی سنتی است که روسیه با آن همکاریهای بین المللی برقرار ساخته است.

این اظهار نظر آقای پوتین یک روز پس از آن مطرح میشود که ایران قول داد برای تخفیف نگرانی های حاکی از تلاش تهران برای ساختن تسلیحات اتمی، با بازرسان اتمی سازمان ملل متحد همکاری نزدیک تری برقرار کند. غلامرضا آقازاده رئیس سازمان انرژی اتمی ایران روز شنبه ابراز امیدواری کرد که ایران و سازمان بین المللی انرژی اتمی بتوانند در مورد بازرسی های دقیق تری که مورد درخواست مقامات سازمان ملل متحد است به توافق برسند.

محمد البرادعی رئیس سازمان بین المللی انرژی اتمی امروز به خبرگزاری رویترز گفت کارشناسان آن سازمان شاهد بعضی همکاریهای تهران بوده اند اما مایلند این همکاریها گسترش یابد و با سرعت بیشتری انجام گیرد. آقای البرادعی گفت چند ماه دیگر طول خواهد کشید تا از برنامه های اتمی ایران تصویر روشنی بدست آید.

ایران درخواست های سازمان بین المللی انرژی اتمی برای نمونه برداری های محیط زیستی از یک نیروگاه برق تهران را رد کرده است و چنین درخواست هایی را غیر قانونی و غیر قابل قبول دانسته است. ایران میگوید نیروگاه «کلايه» اتمی نیست. بازرسان تسلیحاتی سازمان ملل متحد اوایل این ماه میخواستند از نیروگاه «کلايه» نمونه برداریهای محیط زیستی داشته باشند اما به آنها چنین اجازه ای داده نشد. سازمان بین المللی انرژی اتمی روز جمعه از ایران خواست برای اثبات نداشتن برنامه تولید تسلیحات اتمی، امکان دسترسی کامل به چنین اماکنی را برای بازرسان فراهم کند

رویدادهای عراق، دولت آینده و نیروهای موثر در آینده عراق

انفجار مهیب در خطوط لوله نفت عراق

خبرگزاری فارس: يكشنبه اول تير 1382- 22 ژوئن 2003

شبکه تلویزیونی الجزیره از وقوع انفجار مهیب در خطوط لوله نفت عراق در نزدیکی شهر «هیت» در 140 کیلومتری شمال غرب بغداد خبر داد. سخنگوی نظامی آمریکا با تاکید بر اینکه این حادثه بر اثر حمله نیروهای مبارز عراقی صورت گرفته، گفت:، تحقیق در خصوص این انفجار همچنان ادامه دارد. خبرنگار الجزیره از شهر هیت عراق گزارش داد، به دنبال این حادثه آمبولانس ها خود را به محل حادثه رساندند ولی موفق به خاموشی حریق نشدند. بنابراین گزارش، این خطوط لوله که از خطوط لوله های استراتژی عراق محسوب می شود تا زمان مخابره خبر در آتش می سوخت.

یک مقام مسئول در وزارت نفت عراق گفت: این خطوط لوله که بر اثر انفجار آسیب دیده از خطوط لوله اصلی نفت عراق به شمار می رفت که چاهای نفت شمال را به جنوب این کشور متصل می کرد. خبرنگار الجزیره افزود: در حالی که حملات از سوی نیروهای مبارز عراقی در حال افزایش است حمایت و محافظت از این چاهها را که در مصافتهای طولانی امتداد یافته با مشکل مواجه می سازد. پیش از این نیز دو خط لوله نفت عراق که چاههای نفت این کشور را به ترکیه متصل می کرد در اثر انفجار آسیب دیده بود.

از سوی دیگر، یک شاهد عینی به خبرنگار الجزیره گفت: یک دستگاه اتومبیل که عازم منطقه هیت بود بر اثر منفجر شد.

برخی از گزارش ها از کشته شدن سه سرباز آمریکایی و مجروح شدن چند تن خبر می دهد. این در حالی است که آمریکا به مجروح شدن دو سرباز آمریکایی در این انفجار تاکید کرد و گفت که این افراد جهت درمان به مراکز درمانی منتقل شدند.

تشدید حملات بر ضد نیروهای آمریکایی در حالی صورت می گیرد که یک گروه عراقی موسوم به «جبهه فدائیان ملی» تهدید کردند که به مبارزه خود تا خروج نیروهای آمریکایی از عراق ادامه خواهند داد

تحلیل اوضاع ایران و عراق در رسانه های جمعی

بررسی روزنامه های یکشنبه آمریکا

بهنام ناطقی (نیویورک) - رادیو فردا - يكشنبه اول تیر 1382 - 22 ژوئن 2003

نیویورک تایمز، یکی از سرمقاله‌های امروز خود را به برنامه اتمی ایران اختصاص داده است و می‌نویسد باید در پیمان منع گسترش سلاح‌های اتمی طوری تجدیدنظر شود که کشورهای امضا کننده نتوانند با بهانه کردن مفاد آن، تاسیساتی نظیر آنچه ایران برای تغلیظ اورانیوم در نطنز احداث کرده است، که بنا به نوشته این روزنامه می‌تواند در ساخت بمب اتمی هم مورد مصرف داشته باشد، دایر کنند.

روزنامه شیکاگو تریبون می‌نویسد این روزها باید برای رهبر جمهوری اسلامی روزهای سختی باشد، زیرا از یک طرف دمکراسی‌طلبان در خیابان‌ها شعار مرگ بر رهبر سر می‌دهند و از طرف دیگر، شیطان بزرگ، یعنی آمریکا، در دوسوی ایران لشکرکشی کرده است و حمایت جمهوری اسلامی از ترویس را محکوم می‌کند و کار به جایی رسیده است که مقامات جمهوری اسلامی مشکلات فزاینده داخلی و نارضایتی عمومی از حکومت خود را به تمامی ناشی از در دسترس بودن چند برنامه تلویزیونی ماهواره‌ای قلمداد می‌کنند. شیکاگو تریبون، با دیگر روزنامه‌های آمریکا همصدا شده است که باید سختگیری‌های بیشتری در باره برنامه‌های اتمی ایران و همکاری روسیه در این برنامه‌ها به عمل آید و می‌افزاید آنها که از عدم موفقیت دولت بوش برای به وجود آوردن یک ائتلاف بین‌المللی گسترده علیه حکومت عراق انتقاد می‌کردند، حالا باید از کوشش‌های رئیس جمهوری آمریکا برای همراه کردن کشورهای دیگر در جلوگیری از برنامه‌های اتمی ایران، دلگرم شده باشند. شیکاگو تریبون می‌افزاید: حق با بوش است، حکومتی که از ترویس حمایت می‌کند و مردم کشور خود را زیر اختناق قرار می‌دهد، نباید اجازه یابد که به سلاح اتمی دست یابد.

کوناگون

صدام از ظهور تا سقوط

روزنامه اعتماد - دوشنبه 2 تیر 1382 - 23 ژوئن 2003

هنگامی که عارف و همراهانش سوار هلی‌کوپتر شدند، هوا توفانی و تاریک بود و باد شدیدی می‌وزید. به قرار گزارش جراید عراق، یکی از وزرای عارف به او توصیه کرد از پرواز در شب خودداری کند اما عارف زیر بار نرفت و پیشنهاد یکی دیگر از همراهان را که بهتر است بامداد روز بعد پرواز کند یا همان شب سوار بر اتومبیل حرکت کند، به علت نداشتن وقت کافی، نپذیرفت. به دنبال برخاستن هلی‌کوپتر بزرگ ساخت اتحاد شوروی حامل رییس جمهوری عراق و همراهان از استادیوم ورزشی قرنه، دو هلی‌کوپتر دیگر هم از زمین بلند شدند که یکی از آن دو هلی‌کوپتر حامل رجال عراق و نظامیان بلند پایه و دیگری حامل نمایندگان خبرگزاری رسمی عراق و مطبوعات آن کشور بود. البته این هلی‌کوپترها عازم بصره بودند زیرا عارف قصد داشت بامداد روز بعد در مرز عراق با ایران از سربازان عراقی دیدن و برای آنان سخنرانی کند. برنامه بازدید عارف از شهرهای عراق از دیوانیه و کوت و العماره و کرلای معلی آغاز شده بود و در بصره خاتمه می‌پذیرفت. رییس جمهور قصد داشت روز بعد به بغداد برگردد تا نخستین گزارش‌های مربوط به حمله عمومی ارتش عراق را به چهار استان کردنشین به او بدهند. آن حمله سرنویشت ساز برای او اهمیت تام و تمام داشت. بیش از چهل دقیقه از پرواز سه هلی‌کوپتر نگذشته بود که دو هلی‌کوپتر حامل رجال و نظامیان عراقی و نیز حامل نمایندگان جراید عراق، یکی پس از دیگری دوباره در آسمان قرنه نمایان شدند و در استادیوم فرود آمدند. پرواز ناممکن شده بود. طبق اظهار سرنشینان این دو هلی‌کوپتر، توفانی شدید میان آنان و هلی‌کوپتر حامل ریاست جمهوری جدایی انداخته بود و تنها صدای خلبان آن را که تقاضای کمک می‌کرد از رادیوی هلی‌کوپتر خود شنیده بودند. قرار شد هلی‌کوپتری به آسمان برود و جست‌و جو کند و ببیند بر سر هلی‌کوپتر ریاست جمهوری چه آمده است. عجیب بود که نه صدایی از کابین هلی‌کوپتر می‌آمد و نه از خود آن در آسمان اُزری هویدا بود. تا ساعت هشتم بعدازظهر از هلی‌کوپتر حامل مارشال عارف خبری نشد. در این ساعت از قرنه با بصره تماس گرفتند و از طریق بصره به کنسولگری عراق در خرمشهر اطلاع داده شد که امکان دارد هلی‌کوپتر حامل عده‌یی از رجال عالی‌رتبه عراق بر اُز توفان شدید مجبور شود در خاک ایران فرود آید. فرماندار قرنه ضمناً به وسیله بی‌سیم معاون قائم مقام (استاندار) بصره را از ماجرا آگاه ساخت، اما با توجه به بدی هوا، هواپیماهای پایگاه بصره نمی‌توانستند پرواز کنند و به علت تاریکی شب امکان جست‌و جو میسر نبود. از این رو قرار شد پرواز روز بعد انجام گیرد. فعالیت ماموران انتظامی در سراسر شب ادامه یافت و پیک‌های سواره به چادر شیوخ قبایل صحرايي مراجعه و از آنان درخواست یاری و کاوش در منطقه کردند. محوطه استادیوم قرنه تا صبح با نورافکن روشن مانده بود تا هلی‌کوپتر گم شده، در صورت بازگشت قادر به یافتن استادیوم باشد اما تا صبح اُزری از هلی‌کوپتر حامل عارف دیده نشد. در ساعت پنج بامداد، 10 فروند هواپیمای جت عراقی از پایگاه بصره به پرواز درآمدند و سرتاسر مناطق میان قرنه و بصره را مورد کاوش و تجسس و دیده‌بانی قرار دادند. سرانجام یکی از هواپیماها، هلی‌کوپتر رییس جمهوری را که سقوط کرده بود، یافت و محل دقیق آن را به اطلاع واحدهای پلیس سیار عراق «دوری‌ها» رسانید. (در عراق ژاندارم را «دوری» یا «شرطه سیار» می‌خوانند) در حالی که «دوری‌ها» با جیب و کامیون‌های ارتشی به راه افتاده بودند، در ساعت پنج و چهل و پنج دقیقه بامداد یکی از هلی‌کوپترهای ارتش در نزدیکی محل سقوط هلی‌کوپتر رییس جمهور که ناحیه‌یی مردابی بود، فرود آمد. اجساد سرنشینان هلی‌کوپتر، از جمله مارشال عبدالسلام محمد عارف، پس از سقوط و انفجار هلی‌کوپتر به خارج پرتاب شده و در میان همه اجساد تنها جسد مارشال عارف و یکی از وزیران او قابل تشخیص بود ولی اجساد دیگران، بر اُز آتش گرفتن، تشخیص داده نمی‌شدند. هلی‌کوپتر ارتشی

موضوع را مو به مو به مرکز خود اطلاع داد و سپس از بصره کاروانی شامل چند آمبولانس و چند خودرو دیگر و دو تانک که آنها را بدرقه می‌کردند، به محل سقوط آمد. جسد رییس جمهوری و دیگران در تابوت‌ها گذاشته و به بصره حمل شد و از آنجا با هواپیما به بغداد انتقال یافت.